

SINI MONONEN

Taidetta elämästä, ajasta, katoamisesta ja hajoamisesta

– Haastattelussa Antero Kare

Antero Kare (s. 1946) on biotaiteen pioneeri. Karen yli viisi vuosikymmentä kestänyt ura on kulkenut avantgarden, strukturalismin ja käsitetaiteen kautta biotaiteeseen. Suuntauksen katsotaan vakiintuneen 2000-luvulla, mutta Kare on tehnyt biotaidekokeiluja jo kauan ennen tätä. Haastattelussa Kare puhuu planeettamme syvästä historiasta, biotaiteen metodeista ja sen ilmaisukeinoista.

Antero Karen taiteellinen ura on pitkä. Vuonna 2008 perustetun Suomen biotaiteen seuran aktiivina toimiva Kare aloitti 1960-luvulla opiskelemalla taidehistoriaa ja filosofiaa Helsingin yliopistossa. Hän oli osa suomalaista avantgardistista etujoukkoa ja vaikutti muun muassa Elonkorjaajien ryhmässä. 1970-luvulla Kare lähestyi käsitetaiteen aluetta ja oli kiinnostunut merkin filosofiasta. 1980-luvun alussa hän oli vierailevana professorina Kansas City Art Institutessa ja perusti vuosikymmenen lopulla Yhdysvaltoihin nykytaiteen, muotoilun ja arkkitehtuurin aloilla toimivan säätiön, joka tunnetaan nykyisin Suomen New Yorkin kulttuuri-instituuttina. Vuosina 1991–1992 Kare toimi Tampereen taiteen ja viestinnän oppilaitoksessa rehtorina ja vaikutti vuosikymmenten aikana myös luennoitsijana ja tuntiopettajana useissa oppilaitoksissa kotimaassa ja ulkomailla. Laajan opetustyön ja taiteellisen praktiikkansa lisäksi Kare tunnetaan kirjoittajana: uransa aikana hän on avustanut niin suomalaisia kuin ulkomaisiakin taidejulkaisuja sekä työskennellyt käännösprojektien parissa. Nykyisin Kare järjestää perustamassaan Someron Kivimeijerissä valokuvaukseen, muotoiluun ja taiteeseen keskittyviä näyttelyjä ja työpajoja.

Vaikka Karen ura on polveillut monella saralla, voi hänen taiteestaan löytää myös yhtenäisen linjan. Taidehistorioitsija ja Ateneumin taidemuseon johtaja Marja Sakari on arvioinut Karen löytäneen 80- ja 90-lukujen aikana tien, jolla hänen taidettaan alkavat määritellä ”aika ja muutos, transformaatio, muutoksenalaisuus, metamorfoosi, elämän ambivalenttisuus, mätäneminen, tuhoutuminen, häviäminen”¹. Sakari luonnehti esittämisen ja prosessuaalisuuden välisen vuoropuhelun leimaavan tätä prosessia. Ajan tarkastelu ja sen tutkiminen ovat läsnä Karen teoksissa sekä teosten aiheiden että niiden muodon välityksellä: teokset syntyvät ja kuolevat konkreettisesti osana niiden maailmassa olemista.

Antero Kare kuvaa ajan suhdetta taiteellisiin metodeihinsa:

”Ymmärrys siitä, miksi aika on minulle mielenkiintoinen tutkimuskohde, tuli siten, että tein ensin nuorena osallistavia yhteiskunnallisia veistoksia. Olin myös kiinnostunut teoriasta, käsitetaiteesta, informaatiosta, strukturalismista ja semiotiikasta. Huomasin pian, että suurin osa yhteiskunnallisten kysymysten lähtökohdista tulivat mediasta, televisiosta, radiosta ja lehdistä. Niissä kuitenkin käsiteltiin hyvin harvoin sellaisia kysymyksiä, joista olin itse kiinnostunut.

Lähestyin sitten itseäni, tein muotokuvia ystävästäni ja lähipiiristäni, sillä koin psykologisen lähtökohdan taiteen tekemiseen rehelliseksi. Olin myös maalannut abstrakteja maalauksia, joiden avulla huomasin, että maalausten tehtävänä oli viedä minut julkisuudessa keskusteltujen Chilen tai Kreikan sotilasjunttien sijaan nuoruusmuistoihini, oman kokemuspäiväni paikkoihin. Maalauksesta saattoi tulla tunne, että tässä on esimerkiksi tietty hetki Valkeajärvellä talvella 1964, tai sijoitin samaan kuvaan Mustalammen yön elokuussa 1961. Maalaamalla pääsin aikamatkalle itseeni ja omiin kokemuksiini, usein haltioitumisiin luonnonilmiöistä.”

Omaan henkilöhistoriaan tehdyt aikamatkat osoittautuivat toimivaksi menetelmäksi, jota Kare alkoi kehittää eteenpäin.

”Kun taideteos lähtee hyvin onnistumaan, se saa oman luonteensa, siitä tulee itsenäinen toimija ja se kertoo mitä se haluaa. Tämä aika- ja paikkamatkailu on menetelmä: taideteos ohjaa takaisin menneisyyteen. Taideteos siis kertoo toimintatapansa, taiteilijan ei tarvitse kuin toteuttaa tekninen käytäntö. Kutsun tätä taideteosten antamien ideoiden käyttämistä laiskan miehen metodiksi.

Matkaaminen kävi näin hyvin oman kokemuksen välityksellä, ja päätin kokeilla, pystyisikö sama tapahtumaan siten, että ottaisiin jonkun minua aikaisemman historian tapahtuman teemaksi.”

”Kasvi- ja eläinfossiileilla päästään silti vain 540 miljoonaa vuotta ajassa taaksepäin.”

Kansallismaisemasta syvään historiaan

Marja Sakari on huomauttanut, että Kare on taiteilijana monessa mielessä historiamaalari². Toisin kuin kansallisromantikot, jotka pyrkivät tallentamaan ihanteellista silmin nähtävää maisemaa, Kare katsoo mikroskooppisen pieneen ja elämän prosesseihin.

”Abstraktit maalaukset ovat usein aika romanttisia ja sanakarillisia. Ajattelin usein vaikka kansallisromantiikkaa ja maisemamaalausta. Oma sydäntäni lähellä ovat olleet kulkakauden taiteilijat, Eero Järnefelt, Albert Edelfelt ja Akseli Gallen-Kallela. Jos siis otan metodikseni aikamatkan, voiko se viedä minut historian maisemiin?”

Kansallisromanttiset maisemat ja historiamaalaus eivät tule ensimmäisenä mieleen biotaidetta ajateltaessa. Biotaide mielletään usein teknistä metodologiaa korostavana lajina, jossa nykyaikaiselle tyyppillinen merkityksen pohdinta on harvinaisempaa. Taiteilija ja taideteoreetikko Eduardo Kac määrittelee biotaiteen elämänmuotojen manipuloinniksi taiteen avulla³. Kac katsoo, että biotaiteeseen voidaan liittää jokin seuraavista piirteistä: (1) biomateriaalien muokkaaminen noudattamaan jotain tiettyä muotoa tai käyttäytymistä, (2) epätavallinen tai muutoin poikkeuksellinen bioteknisten työkalujen ja prosessien soveltaminen ja (3) elävien organismien kehittäminen tai muuttaminen joko eristyksessä tai vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa.

Voimakas teknistä metodologiaa painottava taidekäsitys tekee lajista haastavan. Karen taiteessa luonnontieteellisten metodien voi kuitenkin nähdä yhdistyvän humanistiseen historiakäsitykseen. Jossain määrin voisikin ajatella, että metodit tekevät Karesta historiamaalarina evoluutiobiologiaa korostavan. Tämä perspektiivi auttaa myös hahmottamaan Karen aikamatkojen laajaa ajallista kaarta.

”Hiljalleen matkustin teosteni avulla kauemmas. Ensimmäinen tuli Kalevalan aika 1835, sitten keskiaikaiset maalaukset ja puu-

veistokset 1400, minkä jälkeen hyppäsin paljon pidemmälle kalliomaalauksiin. Kuljin 5000, 8000, 10 000 vuotta ajassa taaksepäin. Nämä teokset ja selvästi sellaiset ympäristötaideteokset, jotka esimerkiksi pohjoisella pallonpuoliskolla ovat aina veden läheisyydessä ja katsovat kohti valoa, eivätkä kohti pohjoista, tuntuivat kotoisilta. Kun menet merkittävimmille paikoille, voit kokea yhteyttä taiteilijoihin, jotka työskentelivät niissä aikoinaan. Kaikkein vanhimmat muinaistaiteen maisemat, joissa olen käynyt, ovat Ranskan vanhimmat luolat, joiden maalaukset on ajoitettu tieteellisin menetelmin 32 000 vuoden ikäisiksi. Indonesian luolista on tutkittu yli 40 000 vuotta vanhoja maalauksia ja Australiassa on esitetty 50 000 vuotta vanhoja ajoituksia. Tätä pidemmälle ihmiskulttuurin taide ei yllä.”

Karen suhde tutkimuskohteisiinsa on runollinen: tutkimukselliset metodit muodostavat kiinnekehtia, joiden avulla matkan päämäärä hahmottuu. Kun ihmisen jäljet hälvänevät, mikrobit ja fossiilit viitoittavat tietä aina elämän alkuun asti.

”Kulttuurihistoriasta on siirryttävä luonnonhistoriaan. Tutkin fossiileita. Kuuluisa Burgess Shale 1900-luvun alkupuolella oli myös eräänlainen taideprojekti valokuvineen ja tutkimusryhmän akvarelleineen. Kasvi- ja eläinfossiileilla päästään silti vain 540 miljoonaa vuotta ajassa taaksepäin. Varsinainen elämä maapallolla alkoi kuitenkin mikrobeista. Fossiilina stromatoliitti on vanhin, se on syanobakteerin, sinilevän, tai oikeammin mikrobimattojen nykyinen kivetynyt fossiiliesiintymä, jonka vanhimmat esimerkit ovat 3,8 miljardia vuotta vanhoja Grönlannissa ja Australiassa. Syanobakteeri, elämän alku, oli myös mikrobitöiden alku.”

Tieten ja taiteen välissä

Vaikka ihmisen luontosuhde ja planeettamme historia ovat taiteessa vanhoja ja suosittuja aiheita, biotaide on

”Etsimme yhdessä tutkijoiden kanssa sopivia lajeja ja käyttökelpoista palettia maalauksia varten; mistä saisi sinistä, punaista, keltaista ja muita värejä?”

itsessään suhteellisen uusi suuntaus. Kac ehdottaakin biotaiteen määritelmälliseksi ehdoksi sellaisia prosesseja, jotka eivät olleet mahdollisia ennen varsinaisen biotaiteen suuntauksen syntyä⁴. Tällaisia ovat ennen kaikkea taiteen ja tieteen väliset menetelmät, kuten genetiikka tai muut luonnontieteen taiteeseen tuomat menetelmät. Ei siis riitä, että taide kommentoi luonnontieteen alueen kysymyksiä omalla kielellään ja toiminnallaan, vaan sen metodien tulee ammentaa jollain tavalla luonnontieteen menetelmistä.

Usein biotaide etsii yhteistyökumppaneita tieteen puolelta. Poeettisena evoluutiobiologina Kare on löytänyt yhteistyökumppaneita biologeista. Vuodesta 2008 lähtien Kare on tehnyt Biotaiteen seuran kanssa yhteistyötä Helsingin yliopiston Kilpisjärven aseman kanssa. Vuonna 2013 Kare kehitti käsitetaiteellisen projektin, jossa etsittiin fossiileita Saanalta, mistä niitä ei oltu aikaisemmin tiedetty löydetyn. Geologisen selvitystyön ja taiteellisen, intuitiivis-spekulatiivisen metodin avulla hänen ryhmänsä onnistui löytämään jälkifossiileita.⁵

Karen muinaistaiteen ja fossiilien teemaston pääteoksina pidetään monumentaalisen kokoisia reliefimaalauksia *Kapova* (2,5x32 m, Kiasma 2000) ja *Myanndashjoki* (8x24 m, Retretti 2007). Taiteellisen kielen kehittymisen kannalta aivan keskeistä on kuitenkin ollut yhteistyö mikrobiologien kanssa. Heidän avullaan Kare on löytänyt mikrobien, bakteerien, sienten, hiivojen materiaalin ja maalaustensa ”elämän”:

”Ensimmäinen yhteistyö alkoi silloisen opiskelijan, nykyisen tutkijatohtorin Kaarina Sivosen kanssa Helsingin yliopiston mikrobiologian laitokselta. Hänen kanssaan yritin miettiä, miten onnistuisin käyttämään tätä elämän syntyä, syanobakteeria, taideteoksissani. Halusin tehdä bakteerilla eläviä maalauksia. Mikrobiologian laitoksen varastossa oli koeputkissa mikrobeja. Etsimme yhdessä tutkijoiden kanssa sopivia lajeja ja käyttökelpoista palettia maalauksia varten; mistä saisi sinistä, punaista, keltaista ja muita värejä? Jou-

duin opiskelemaan paljon mikrobien maailmaa, joka on valtava ja täynnä vaihtoehtoja. Ymmärsin suunnattoman mahdollisuuksien maailman, joka tutkijoilla on. Yksi tutkii haavan sisällä eläviä mikrobeja, toinen on keskittynyt sieniin tai hiivoihin, johonkin muuhun erityiskysymykseen. Tutkijoiden lähtökohta mikrobeihin on biotieteen perusyksikkö, petrimalja, jossa mikrobeja viljellään niin sanottuna puhtasviljelmänä eli yhden mikrobilajin viljelmänä. Tästä lähdin itse kulkemaan kohti suurikokoista maalausta, kymmenien eri lajien yhteistoimintaa. Tutkin sitä, miten eri lajit toimivat maalauksessa keskenään, millaiset elinolosuhteet niille tulisi järjestää teoksissa, miten eri lajit yhdessä voisivat muodostaa ajassa kehittyvän tarinan.”

Kokeilut syanobakteerilla johtivat sarjaan, jossa Kare käsittelee kalliomaalauksen kuva-aiheita biotaiteen keinoin. Samalla hän käsitteellisti sellaisia taiteen perinteisiä muotoja kuin niin sanotun elävän maalauksen tai jo mainitun historiamaalauksen. Karen tuotannossa maalaus herää konkreettisesti eloon, kasvaa näyttelyn aikana:

”Joutsen kasvaa maalauksesta esiin valkoisena viikon kuluttua. Kahden viikon kuluttua siihen ilmestyy keltainen kala, kolmen viikon kuluttua teokseen kasvaa punainen hirvi. Kaikilla mikrobeilla on erilaiset tavat kasvaa ja vaikuttaa toisiinsa. Kohtasin monta sellaista kysymystä, joihin mikrobiologit eivät osanneet antaa tarkkaa vastausta; kuinka kauan mikrobit elävät, mikä niiden eliniän odote on, miten paksuina tai leveinä ne ilmestyvät, kuinka ne vaikuttavat toisiinsa, miten laajan alueen ne valloittavat elämäntilan taistelussa. Emme tienneet tarkkaan, mitä teoksissa tulisi tapahtumaan. Taiteen avulla saatoinkin kuitenkin kysyä kysymyksiä, jotka eivät tulleet tieteessä esiin. Taide- ja tiedeyhteisön yhteistyön pitäisi olla hyödyllistä kummallekin puolelle. Molemmat voivat oppia jotain yhdessä.”

Myöhemmissä projekteissaan Kare on tehnyt yhteistyötä etenkin tutkimuslaitosten kanssa. Näiden joukossa

ovat Wienin yliopisto, Middle East Technical University METU Turkin Ankarassa, Oslon yliopisto, Northern Arizona University, Exploratorium Science Center San Franciscossa, sekä lukuisat suomalaiset yhteistyötahot, kuten tutkimusprofessori Merja Penttilä Teknologian tutkimuskeskus VTT:ssä sekä useat kotimaiset yliopistot ja kuvataiteen koulutusohjelmat.

Sattumaa, intuitiivista tietoa ja ennakkoluuloja

Käsitetaiteen traditiolle on keskeistä taiteen takana olevien ideoiden etualaistaminen. Muodon sijaan kiinnitetään siis huomiota siihen, millaisia kysymyksiä ja käsitteitä taide asettaa omalla kielellään. Biotaiteeseen yhdistyvä käsitetaide lähestyy erilaisten tieteellis-taiteellisten paradigmojen risteyskohtia. Yhtäältä siihen liittyy kiinteästi luonnontieteen metodeista nouseva tiedonintressi. Toisaalta taiteilijaa ohjaa spekulatiivinen ote. Intuitiivinen työskentely on läsnä myös käsitetaiteessa. Karen taiteessa sattuma on läsnä teoksissa myös mikrobien elämän ennakoimattomuuden myötä:

”Tieteilijät arvostavat kysymyksiä, joille heidän alallaan on olemassa traditiot. Heitä ohjaa perinne siitä, miten ajatellaan ja millaisia kysymyksiä yritetään ratkaista. Itse teen taiteilijana kokeellista tutkimusta. Sen teoreettinen viitekehys on epämääräinen ja vaikeasti määriteltävä. Haluan nähdä paljon rikkaita tuloksia. Kuvataiteilijana minua kiinnostaa, mitä eliöt pystyvät tekemään, mihin niitä voisi käyttää.

Taiteilijan on mahdotonta hallita tieteen suurta perinnettä. Siksi taiteilija asettaa itse omat kysymyksensä ja

luo tutkimusmetodinsa. Täytyy luottaa siihen, että jos on jokin kysymys, johon tiede ei heti osaa vastata, joka on sen perinnetradition ulkopuolelta, sen tarkastelu taiteen keinoin voi avata uusia polkuja, jotka johtavat yllättäviinkin tuloksiin.”

Koska biotaiteen keskeiseen ytimeen kuuluu elämänmuotojen manipulointi, taiteenlajiin on liitetty paljon pelkoja. Biotaide pohtiikin samankaltaisia eettisiä ongelmia kuin esimerkiksi geenimanipulaatio. Myös Kare on joutunut vastaamaan urallaan kriitikoiden ja yleisön kysymyksiin:

”Kun ryhdyin näyttämään eläviä teoksiani, melkein aina minulta kysyttiin, että saako näistä aidsin, lintuinfluenssan tai hullun lehmän taudin. Liikkeellä oli paljon pelkoja ja ennakkoluuloja. Itse taas opin sen että, maito, juusto, viini, leipä – monet elämän välttämättömyydet – ovat mikrobien työn tulosta. Ne ovat erittäin keskeinen osa elämää. Kaikki se, mitä ihmiskehon sisällä tapahtuu, liittyy mikrobeihin; meillä on kehossa pari kiloa mikrobeja, jotka tekevät töitä. Ne ovat välttämättömiä elämälle. Olin mikrobien ja niihin kohdistuvien ennakkoluulojen välissä taiteilijana.”

Karen taidetta voi ajatella jossain määrin avantgardistisena: se toteuttaa varsin kirjaimellisesti ajatusta taiteen ja elämän yhdistymisestä. Teosten taustalla Kare hahmottaa perinteisen humanistisen kysymyksen ihmisyydestä. Perinteisen filosofisen tradition sijaan kysymystä lähestytään kuitenkin mikrobien avulla: ne auttavat Kareä hahmottamaan ihmisen sijoittumista sosiaaliseen todellisuuteen.

”Taiteessa tapahtui suuri murros 1900-luvulla! Modernismin synty: kaikki on mahdollista, kaikkea voi käyttää, kaikki teemat ovat toivottavia. Perinteisten lajien, kuten valokuvan, maalauksen ja veistoksen saralla yritettiin kehittää ilmaisutapojen rikkautta. Vasta 2000-luvulla on murtauduttu kunnolla muille kuin perinteisille taidetekniikoiden alueille. Eturivissä kulki mediataide, sitten biotaide ja yhteisötaide. Kaikilla on omat tavat lähestyä aihettaan. Ja aiheena on elämä jossain muodossaan.

Humanistisia tieteitä, luonnontieteitä ja taiteita yhdistää sama peruskysymys: miksi minä olen minä? Historia auttaa sen selittämisessä, miksi minusta on tullut tällainen kuin olen. Ihminen on myös eläin, biologiaa ja vaistoja. Ihmisessä oleva eläimen vaisto on tuntemattomin osa meitä. Vaistosta on paljon hyötyä. Esimerkiksi toiset ihmiset tuntuvat heti läheisiltä, toisista tulee taas tunne, että on parempi pitää etäisyyttä. Vaisto kertoo kaiken tämän. On kuitenkin vaikea antaa vastausta, mistä tämä reaktio johtuu ja kuinka vaisto toimii. En tiedä, voiko biologia selvittää esimerkiksi sitä, voisiko mikrobeista löytyä joku selitys sille, miksi tunnen näin tai ryhdyn käyttäytymään tietyllä tavalla eri tilanteissa, miksi vatsanpohjassa tuntuu kurjalta. Psykologia yrittää omalla alallaan selvittää samoja kysymyksiä. Itse yritän asettaa usein eläimen asemaan. Miksi eläin käyttäytyy noin? Tutuilta eläimiltä oppii paljon sanattomasta viestinnästä ja tavasta ymmärtää maailma. Eläimet pystyvät opettamaan, miten ne käsittävät asioita tarkasti ilman kirjoitusta ja sanoja.”

Ajan ylittävää taidetta?

Vaikka biotaiteen lähtökohdat ovat evoluutiobiologiassa ja luonnontieteissä, ei sen tarvitse hylätä kokonaan perinteistä kysymystä taiteen merkityksestä. Karen taiteellisessa tuotannossa voi nähdä edelleen määrävänä kysymyksen teoksen ilmaisuvoimasta: ihmisen konstruoiman merkin sijaan huomio kiinnittyy luonnontieteellisiin prosesseihin ja niiden viittaussuhteeseen. Teokset tapahtuvat ja niiden kehitys nähdään kuitenkin vasta tulevaisuudessa:

”Luin aikoinaan muun muassa Umberto Ecoa, joka kirjoitti kirjan *La Struttura Assente* [”Poissaoleva rakenne”, 1968]. Siinä yhdistyivät kaikki: eläinten käyttäytyminen, lääketiede, informaation käsittely. Kaikki on oiretta laajemmasta kysymyksestä. Merkityksenanto kertoo aina jostakin. Kaikki on kommunikaatiota, esimerkiksi tulehdus haavasta ja niin edelleen. Semiotiikka on yleistiede ja semiootikot ovat etsineet melkein miltä elämän alalta tahansa esimerkkejä. Biotaiteessa kulttuurin merkitys on vähäisempi. Siinä tutkimuksen kohteena on elämänvoima, joka on muualla kuin määrittelyissä ja teorioissa.

Elävien installaatioitteni pääteokset ovat *Joutsen*, *Hirven pää*, *Battle of Kings*, *Venice Lion* ja *Human Figure*. Kasvatan veistosmuodot mikrobeilla ja valaisen näkymät videomonitorilla. Esimerkiksi San Franciscon tiedekeskukseen Experimentariumiin rakensin maiseman, jossa kolmekymmentä

eläinhahmoa oli sijoitettu pienen lammen, puron, järven ja joen vuoristoon, kaikki päällystettyinä eri tavalla kasvavilla ja kehittyvillä mikrobeilla. Suureen lasivirttiin sain näin tehtyä myös ilmaston: sumua, usvaa ja pieniä pisarasateita. Videot näyttivät suomalaisen luonnon suurimman olion hirven, valokuvasuurennoksia mikrobeista, elektronimikroskooppisuurennoksia mikrobeista ja mielikuvituskuvan vielä pienemmästä, virtuaalitodellisuuden mikrobista veden pinnalla.”

Kysymys ihmisestä, ajasta ja taiteesta muovautuu kuvataiteessa usein kysymykseen pysyvyydestä. Kare kiehottavat muinaistaideteokset ovat kuitenkin esimerkki ihmiskulttuurista, joka ylittää laajoja historiallisia kaaria, ne ovat ajankohtaisia nykyhetkellekin. Karen tuotannossa on havaittavissa ajallista hankausta: yhtäältä teokset tavoittelevat syvää historiaa, toisaalta niissä on läsnä nykytaiteelle tyypillinen taipumus tuottaa teoksia, jotka katoavat ja hajoavat jälkiä jättämättä:

”Teosten ei tarvitse olla pitkäikäisiä. Pitkäikäisimmät elävät teokseni, pari maalausta, ovat vuodelta 1985. Niissä elämä, joka teoksissa tapahtuu, on suurimmaksi osaksi kuollut. Voisin tehdä ikiliikkujabioteoksen, ison apparaatin, joka huoltaa ja syöttää elämää itsessään.

Ensimmäinen bioteosteni näyttely oli Ruotsissa Örnköldsvikissä. Esillä oli mikrobimaalauksia laatikoissa, aivan ensimmäisiä kokeilujani sillä saralla. Kriitikot kysyivät, mitä teoksille tapahtuu. Siltä seisomalta keksin, että maalaukset ovat kuin kaikki ihmiskulttuurit: ensin kaikki rakennetaan, kadut ovat suorina, rakennukset upeita, vähitellen arkipäiväisyys iskee, rapistuminen alkaa, sitten seuraa syömistä ja seksiä, lopuksi saapuu häviö. Mikään ihmiskulttuuri ei ole elänyt ikuisesti, maa ja luonto peittävät kaiken.

Näissä maalauksissa tapahtuu sama, mutta nopeammin. Ensin tapahtuu mitä on suunniteltu, sitten alkavat yllätykset, elämän taistelu, lajien keskinäinen kilpailu, väistämätön kuolema ja hävitys. Jos jotain jää elämään, elossa ovat ne mikrobit, jotka saavat ravintonsa ilmasta.”

Viitteet

- 1 Sakari 2000.
- 2 Sama.
- 3 Kac 2007, 18.
- 4 Sama, 19.
- 5 Ks. myös Kare 2014.

Kirjallisuus

- Kac, Eduardo, Introduction. Art That Looks You in the Eye. Hybrids, Clones, Mutants, Synthetics, and Transgenics. Teoksessa *Signs of Life. Bio Art and Beyond*. Toim. Eduardo Kac. MIT Press, Cambridge (MA) 2007, 1–27.
- Kare, Antero, Alkumeren jälkifossiileja Saanalla. Teoksessa *Tieteen ja taiteen tunturit*. Toim. Antero Järvinen, Tuomas Heikkilä & Seppo Lahti. Gaudeamus, Helsinki 2014, 273–280.
- Sakari, Marja, Muutos ja aika. Sykliä jättäjäiset. Teoksessa *Antero Kare. Kapova ja koirat*. Nykytaiteen museo Kiasma, Helsinki 2000.